

SAĞLIK ALANI SERTİFİKALI EĞİTİM STANDARTLARI

Standart No	24
Tarih	16/10/2015
Revizyon No	

HİPNOZ UYGULAMASI

SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Sertifikasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı
Mithatpaşa Cad. No: 3 B Blok 3. Kat
Sıhhiye / ANKARA

Bu standart Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği gereğince ilgili sertifikalı eğitim bilim komisyonunca hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

1.EĞİTİMİN ADI.....	3
2. EĞİTİMİN AMACI	3
3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI.....	3
4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR.....	3
5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI.....	3
6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ.....	4
7. EĞİTİMİN MÜFREDATI.....	4
7.1. Öğrenim Hedefleri ve Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular.....	4
7.2. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri	14
7.3. Eğitimin Süresi	14
8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ	15
9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ	15
10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ	16
11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ.....	16
12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ	16
13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI.....	17
14. GEÇİCİ MADDE	18
EK-1: SERTİFİKALI EĞİTİM DENKLİK BAŞVURU FORMU	19

HİPNOZ UYGULAMASI SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI STANDARDI

1.EĞİTİMİN ADI

Hipnoz Uygulama Sertifikalı Eğitim Programı

2. EĞİTİMİN AMACI

Bu sertifikalı eğitim programının amacı, insan sağlığına yönelik hipnoz uygulaması yapacak

Tabiplere,

Kendi alanında olmak üzere dış tabiplerine,

Hipnoz uygulaması sertifikasına sahip hekim gözetiminde olmak üzere kendi alanlarında klinik psikologlara ve psikolojinin tıbbi uygulamaları yetki belgesine sahip psikologlara bu uygulamaları en etkin ve verimli bir biçimde yerine getirmek için gerekli yeterlikleri kazandırmaktır.

3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI

Bu eğitim programının uygulanmasında aşağıdaki mevzuat hukuki dayanak olarak alınmıştır.

1. 663 sayılı KHK,
2. 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “ Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği”,
3. 27.10.2014 tarihli ve 29158 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliği”.

4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR

Hipnoz: Telkin yoluyla diğer bir kişinin bilinç ve farkındalık düzeyinde, hisler, duygular, düşünceler, hafıza veya davranışlarında değişiklik elde etmek üzere tasarlanmış veya bu sonucu ortaya çıkaran eylem veya prosedürdür. Bu uygulamaların sağlık alanındaki kullanımına hipnoz denir.

Uygulama Merkezi: İlgili alanda sertifikası bulunan tabip veya dış tabibi sorumluluğunda ilgili yönetmelikte belirlenen uygulamaları yapmak üzere eğitim ve araştırma hastanesi, tıp fakültesi veya dişhekimliği fakültesi sağlık uygulama ve araştırma merkezi bünyesinde kurulan ve bakanlıkça yetkilendirilmesi halinde eğitim verebilecek merkezdir.

Uzaktan Eğitim: Öğrenci ve öğretim elemanlarının farklı yer ve zamanda olduğu, ders içeriklerinin aktarımı ve etkileşimin bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanılarak gerçekleştirildiği eğitim biçimidir.

Asenkron Eğitim: Eş zamanlı olmayan, farklı yer ve zamanlarda gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetleridir.

Senkron Eğitim: Eş zamanlı gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetleridir.

5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI

Eğitim programı aşağıda maddeler halinde sıralanan usul ve esaslar dâhilinde yürütülür:

1. Eğitim programı teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilir. Eğitimin teorik bölümü yüz yüze ve/veya en fazla % 20’ si uzaktan eğitim şeklinde yürütülebilir.

2. Uzaktan eğitimde katılımcıların sunucu tarafından sağlanan alt yapı ile senkron ve asenkron bir şekilde internet üzerinden etkileşimli uygulamalara erişmesi sağlanır.
3. Katılımcıların eğitim süresince en az 10 (on) seansın takdimini üstlenmiş olmaları gerekmektedir.
4. Ders içerikleri eğitim programının başında belirtilir, kaynak gösterilir veya ders notları verilir.
5. Teorik ve uygulamalı dersler günde en çok 8 (sekiz) saati geçmeyecek şekilde yapılır. Bir ders saati süresi 45 (kırk beş) dakikadır.
6. Bir eğitim döneminde bakanlıkça görevlendirilecek 2 (iki) katılımcı dışında, uzaktan eğitimlerde en fazla 50 (elli), yüz yüze eğitimlerde en fazla 30 (otuz) katılımcı eğitime alınabilir.
7. Bakanlıkça görevlendirilecek katılımcı devlet hizmet yükümlülüğü bulunmayan, çalıştığı kurumda vereceği hizmet gereği bu programda alacağı eğitim önem arz eden tabip veya diş tabibi olacaktır. Bu katılımcılardan eğitim ücreti alınmayacaktır. Katılımcılar eğitim programı sırasında başka bir alanda/birimde/merkezde veya başka bir işte çalıştırılmazlar.
8. Eğitime kesintisiz devam esas olup uygulama eğitimine devam zorunludur. Yasal mazereti nedeniyle uygulama eğitiminin en fazla %10' una (yüzde on) katılmayan katılımcılar eğitime katılmadıkları süreyi tamamlamadıkları sürece sertifika sınavına alınmaz. Teorik eğitime ise mazereti nedeniyle en fazla %10 (yüzde on) devamsızlık yapılabilir.
9. Eğitim programında aşağıdaki öğretim ve öğrenme, strateji, yöntem ve teknikler uygulanır:
 - Sözlü anlatım
 - Küçük grup tartışması
 - Uygulamaları göstererek yaptırma
 - Katılımlı bilimsel etkinlik
 - Soru-cevap
 - Video ile öğretim
 - Simülasyon
 - Klinik uygulama
10. Uygulamalı eğitim, uygulama merkezlerinde veya ünitelerinde münferit veya küçük gruplar halinde kişi başında gerçekleştirilen hipnoz uygulaması ile sırasıyla; izleme, gözlem altında yapma ve bağımsız düzeyde yapma aşamalarından oluşur.

6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ

Bu sertifikalı eğitim programına, tabipler, diş tabipleri, klinik psikologlar ve psikolojinin tıbbi uygulamaları yetki belgesine sahip psikologlar katılabilir.

7. EĞİTİMİN MÜFREDATI

7.1. Öğrenim Hedefleri ve Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular

Eğitim programının içeriğinde yer alacak konular ve öğrenim hedefleri ile her bir konuya ayrılan süreler aşağıdaki Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Tabipler, Diş Tabipleri ve Klinik Psikologlar için Hipnoz Uygulama Sertifikalı Eğitim Müfredatında Yer Alan Konular, Her Bir Konuya Ait Öğrenim Hedefleri ve Süreleri

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
MODÜL -1		12	8	20
1. Hipnozun tanımı ve özellikleri	1. Hipnozun tanımını yapar. 2. Kimlere hipnoz yapılabileceğini sayar. 3. İndüksiyon alanlarını tanımlar. 4. Hipnoz adı kullanılmamış olsa bile hipnozla bağlantılı olan NLP, EMDR, nefes teknikleri, progresif gevşeme gibi farklı tekniklerin benzerlik ve kullanımlarını ayırt edip açıklar.	1		1
2. Mitler ve yanlış bilinenler	1. Hipnozun halk arasında kültürel inanış yanlışlıklarını ifade eder. 2. Medya ve filmlerdeki hipnozun yanlış aktarımı ve etkisini ifade eder.	1		1
3. Terapide bir iletişim yöntemi olarak hipnoz	1. Vakalarda empatik yaklaşımın hipnotik katkısını açıklar. 2. Uygulama ortamının hipnotik iletişime katkısını açıklar. 3. Sesin, sözün ve müziğin hipnotik etkisini tanımlar.	2		2
4. Kendiliğinden gerçekleşen (spontane) translar	1. Yol hipnozunu açıklar. 2. Berber makası tıkırtısı gibi seslerin hipnotik etkilerini açıklar. 3. Anne öpücüğü, kral dokunuşu gibi etkilerin hipnotik ilişkisini açıklar. 4. Müziğin hipnotik etkisini açıklar.	1		1
5. Hipnozun tarihçesi	1. Eski dünya medeniyetlerindeki (Asya, Sibiry, Yunan, Mısır, Hindistan, Çin, Afrika, ve Amerikan Yerlileri vb.) hipnoz uygulamalarını açıklar. 2. Anadolu'da hipnoz ve Asklepion tedavi kültürünün modern hipnoza katkılarını anlatır. 3. Şaman ve kızılderili törenlerinde hipnoz ritüellerini açıklar. 4. Mesmer dönemindeki Manyetizma Anima'yı açıklar. 5. Mesmer sonrası hipnozun kullanımını ve Freud, Jung, Adler ve diğer psikoloji ekollerinin hipnozdan etkilenmelerini listeler. 6. Hipnozun Türkiye'deki gelişimini ve bilinçli hipnoz ekolünü anlatır. 7. Hipnozun Avrupa ve dünyadaki gelişimini açıklar. 8. Hipnozun Avrupa ve dünyadaki dernekleşmesini ve aşağıda yazılan derneklerle ilgili bilgileri açıklar. - ESH- European Society of Hypnosis - ISH- International Society of Hypnosis - ASCH- American Society of Clinical Hypnosis vb.	1		1

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
6. Hipnoz teorileri ve bilinçli hipnoz	1. Neodisosiasyon teorisini (Hilgard) açıklar. 2. Nöropsikolojik teoriyi (Crawford&Gurizelier) açıklar. 3. DCT Dissociated Control Teorisini(Roody&Bowers), 4. Social-cognitive / Cognitive-behavioural / Response set theory , Integrative Cognitive Theory(Brown & Oakley) teorilerini izah eder. 5. Role teorisini (Sarbin) açıklar. 6. Integrative cognitive theory (Brown & Oakley) açıklar. 7. Ego-Psychological teoriyi (Fromm) açıklar. 8. Conditioning and inhibition teorisini (Barrios) açıklar. 9. State ve Non State teorilerini açıklar.	2		2
7.Tedavinin planlanması	1. Vaka-hekim ilişkisinin kurulmasını (attachment) tanımlar.	2		2
8. Hastayı hazırlama ve eğitim	1. Vakanın uygulamaya kabul kriterlerini sayar. 2. Bilinçli Hipnoz tekniğinde MAYA (Making Acceptance with Your Awareness-Farkındalık içinde kabul) ve vakanın hipnoz hakkında bilgilendirilmesi ve uygulama onayının alınmasını tanımlar.	2		2
9. Uygulama	1. Modül içinde anlatılmış konular, hipnotik fenomenler ve potansiyel faydaları ile ilgili uygulama çalışmalarına katılır.		8	8
MODÜL -2		10	10	20
1. Mesleki ve etik konular	1. Hipnozun kullanım alanlarını sıralar. 2. Tıbbi deontoloji kuralları ve vaka-hekim ilişkisinde yaklaşımlarını tanımlar.	2		2
2. Uygulama alanları ve yan etkileri	1. Hipnozun tedaviye yardımcı olarak kullanıldığı tıp ve dişhekimliği uygulama alanlarını ve yan etkileri sıralar.	2		2
3.Hipnoz uygulaması sırasında karşılaşılabilecek durumlar	1. Hipnoz uygulaması sırasında karşılaşılabilecek durumları açıklar.	2		2

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
4. Dikkatin odaklanması	1. Sabit bir noktaya dikkatin odaklanması ile hipnoz çalışmasını bilir. 2. Nefese dikkatin odaklanması ile hipnoz çalışmasını bilir. 3. Vücut gevşemesine dikkatin odaklanması ile hipnoz çalışması gibi teknikleri sıralar. 4. Vücut gevşemesine dikkatin odaklanması ile hipnoz uygulama çalışması yapar.	2	1	3
5. Hipnoza Yatkınlık	1. Aşağıdaki hipnoz yatkınlık ölçümlerini tanımlar. - Stanford hypnotic susceptibility scale (shss) - Hipnotik indüksiyon profili (hip) - Harvard grup skalası gibi test uygulamaları	2		2
6. Hipnoza yatkınlık belirti ve ölçümlerinde yeterlik kazanma	1. Aşağıdaki hipnoza yatkınlık belirtilerini ve ölçümlerini açıklar. - Hipnotik İndüksiyon Profilini (HİP) - Aşağıda belirtilen durumlarda Harvard Grup Skalası - Relaksasyon (Gevşeme) Teknikleri - Hipnoz Halinin Oluşturulması ve Korunması - Halüsinasyon (Pozitif ve Negatif) - İmajinasyon - Analjezi - Anestezi - Katalepsi - Levitasyon (Hipnoz altında kolu havaya kaldırma) oluşturulması - Time Distortion (Zaman algısında değişiklik), yaş ilerletme ve geriletme (progresyon-regresyon) - Amnezi		9	9
MODÜL-3		12	8	20
1. İndüksiyon prensipleri	1. Nefes teknikleri ile hipnoz indüksiyon prensipleri açıklar. 2. Sayısal ritim teknikleri ile hipnoz indüksiyon prensiplerini açıklar. 3. Gevşeme teknikleri ile hipnoz indüksiyon prensiplerini açıklar. 4. Göz fiksasyon teknikleri ile hipnoz indüksiyon prensiplerini açıklar. 5. İmajinasyon yolu ile hipnoz indüksiyon prensiplerini açıklar.	4		4

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
2. Hipnotik strateji oluşturma	Aşağıda belirtilen yöntemlerin kullanımını açıklar: - Araştırmacı hipnoz yöntemleri - İdeomotor sorgulama ve köprü kurma (affect bridge – somatic bridge) - Yaş ilerletme ve geriletme - Projeksiyon teknikleri (posthypnotic dream/screen/theater) - Zaman eksen (Time-line) – association / dissociations - Çözüm odaklı hipnoz yöntemleri - Çatışma odaklı hipnoz yöntemleri - Semptom odaklı hipnoz yöntemleri - Hipnozun çapalama yöntemi olarak kullanımı - Dissasiyatif hipnoz yöntemleri - Özel hipnotik strateji yöntemleri - Bilinçli hipnoz (AUCH Awareness Under Conscious Hypnosis) - Ego state terapi yöntemleri - Hipnoz uygulamalarında metafor kullanımı	6		6
3. Hipnoz seviyeleri ve derinleştirme teknikleri	Hafif, orta ve derin seviyeli hipnozu tanımlar.	2		2
4. Farklı hipnotik indüksiyon demonstrasyonları ve uygulaması	Farklı indüksiyon tekniklerinin uygulamalarına katılır.		8	8
MODÜL-4		12	8	20
1. Hipnotik stillerin uygulanmasında yeterlik kazanma ve hipnotik telkin	1. Peternal, maternal, friendly hipnoz telkinlerinin veriliş stillerini tartışır. 2. Otoriter, Permisif/otoriter olmayan ve İndirekt/dolaylı hipnoz indüksiyon tekniklerinde yaklaşımları açıklar. 3. İyileşmeye direnç gösteren vakalara yaklaşım ve dirençle baş etme metotlarını paylaşır.	5	5	10
2. Otophipnoz uygulama	1. Otophipnoz prensiplerini tanımlar.	2	2	4
3. Çocuklara hipnotik indüksiyon	1. Enürezis, tırnak yeme, uyum bozuklukları, uyku düzeni bozuklukları gibi çocuklarda rastlanılan rahatsızlıklarda hipnotik yaklaşımları sıralar.	2		2

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
4. Ego güçlendirme metotları	1. Bilinç, farkındalık, idrak, ego, ego ve bilinç katmanları, egostate durumlarını sıralar. 2. Ego güçlendirme metotlarında uygulanan hipnotik telkinleri tartışır.	1	1	2
5. Dolaylı telkin teknikleri	1. Metaforların ve imajinasyonun hipnozdeki önemini tartışır. 2. Subliminal hipnoz kullanımını açıklar.	2		2
MODÜL-5		11	9	20
1. Hipnotik teknikleri II	1. Bilinçli hipnoz teknikleri ve gözün göz ile tespiti metodunu tanımlar. 2. Bilinçli hipnoz teknikleri ve gözün göz ile tespiti uygulamasına katılır	3	3	6
	3. Nefes ve relaksasyon tekniklerini tanımlar. 4. Nefes ve relaksasyon teknikleri ile ilgili uygulamalara katılır. 5. Hayal kurmaya dayalı teknikleri tanımlar. 6. Aşağıda verilen hayal kurma tekniklerinin uygulanmasına katılır: - Negatif ve pozitif imajinasyonların hipnozda kullanımı - Hastanın kendini güvende hissettiği/hissedeceği yerlere ilişkin imajinasyon çalışmaları - Uygulayıcının aktif ve pasif olduğu imajinasyon tekniklerinin listelenmesi ve uygulanması.	2	2	4
	7. Uygulamada hikâye/öykü kullanımı; - Kıssadan hisse çıkarılacak hikâyeler, atasözleri, mitler kullanılarak hasta sorunlarının çözümünde hipnozun kullanımı tartışır.	1		1
	8. Uygulamada metaforların kullanımı; - İlişkili metafor oluşturma ve tedavi için oluşturulan metaforların doğru kullanımını tartışır ve uygulamalara katılır.	2	2	4
	9. Disosiyasyonel yöntemin kullanımı; - Uygulanabileceği durumları söyler. - Yan etkilerini sıralar.	1		1
	10. Post-hipnotik telkinlerin hipnozdeki kullanımı; - Selfhipnoz ve otopnoz kavramlarını anlatır.	2	2	4

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
MODÜL-6		16	4	20
1. Hipnoz halinin sona erdirilmesi	1. Hipnozun uygulama basamaklarını ve otohipnozun uygulamadaki yerini açıklar. 2. Otohipnozun kullanımında post hipnotik telkinleri sıralar.	3	4	7
2. Uygulamanın tamamlanması (Detachment), vaka takibi	1. Hipnozun uygulama alanlarını tartışır 2. Hipnozda kişi ile iletişim tekniklerinin uygulamadaki rolünü tartışır 3. Uygulamanın sonlandırılmasını ve vaka takibini tartışır.	2		2
3. Hipnotik duyarlılıkta kişisel farklılıklar	1. Kişilik tipleri ve farklı kişilik tiplerinde hipnotik yaklaşım farklılıklarını tartışır.	2		2
4. Hipnoz uygulamalarının risk faktörleri	1. Otohipnotik yaklaşımları tanımlar. 2. Otohipnozun kullanımında karşılaşılabilecek riskleri tanımlar.	2		2
5. Hipnoza direnç kontrolü stratejileri	1. Hipnoza direnç kontrolü stratejilerini sıralar.	1		1
6. Hipnozda karşılaşılan başarısızlıklar ve yapılandırma	1. Hipnoz uygulamasında karşılaşılabilecek başarısızlıkları sıralar. 2. Hipnoz uygulamasında karşılaşılabilecek başarısızlıklar ile baş etme yöntemlerini sıralar.	1		1
7. Grup hipnozuyla çalışma	1. Grup hipnozuyla çalışma tekniklerini listeler.	1		1
8. Hipnozun sağlık alanı dışındaki uygulamaları (sanat, spor)	1. Motivasyon artırıcı, ego destekleyici, performans artırıcı, konsantrasyon artırıcı amaçla kullanılan hipnoz tekniklerini açıklar. 2. Resim, heykel gibi sanatsal faaliyetlerin imgesel rolleri ve mesajlarını açıklar. 3. Spor ve sportif başarıda hipnoz kullanımını tanımlar. 4. Medya ve hipnotik etkilerini tartışır.	2		2
9. Acil durumlarda hipnoz kullanımı	1. Kaza, yangın, deprem gibi toplumsal olay ,afet ve travmalarda oluşan selfhipnotik durum ve uygulayıcının uygulayabileceği hipnotik yaklaşımları tanımlar. 2. Acil kliniklerde ve ilk yardım sırasında hipnotik yaklaşımlar ve hipnozun acilde kullanımının önemini belirtir.	2		2

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
MODÜL-7 Hipnozda Ruh-Beden İlişkisi (Mind-Body Interaction) (*)		11	9	20
1. Hipnozun psikosomatik rahatsızlıklarda kullanımı	1. Hipnozun psikosomatik rahatsızlıklarda kullanımını tanımlar. 2. İdiopatik belirti ve bulgu durumları, konversiyon /somatizasyon bozuklukları, psikosomatik rahatsızlıklar ve bağışıklık sistemi fonksiyon bozuklukları, irritabl barsak sendromu, fonksiyonel dispepsi, kronik yorgunluk sendromu, fibromiyalji, astım, allerji gibi rahatsızlıklarda hipnozun kullanımının önemini tartışır.	2		2
2. Hipnozun stresle baş etmede kullanımı	1. Hipnozun stresle baş etmede kullanımının önemini tartışır. 2. Günlük yaşamda, stres yönetimi, hayat kalitesinin artırılması, tükenmişlik sendromu (Burnout), depresyon, duygu yönetimi gibi durumlarda hipnozun önemini belirtir.	2		2
3. Hipnozun anksiyete bozukluklarında kullanımı	1. Hipnozun anksiyete ile baş etmede kullanımını tanımlar. 2. Panik ataklar, fobiler, performans anksiyetesi ve sınav kaygısı gibi durumlarda hipnozun kullanımını tartışır.	2		2
4. Hipnozun sorunlu alışkanlıkların yönetiminde kullanımı	1. Modül içerisindeki uygulamalara katılır.		9	9
5. Aşırı alkol kullanımı	1. Aşırı alkol kullanım alışkanlığında hipnozun kullanımı ile ilgili teknikleri tanımlar.	1		1
6. Sigara içme	1. Sigara içme alışkanlığından kurtulmada kullanılan hipnoz tekniklerini sıralar.	1		1
7. Insomnia	1. Uyku düzeni bozukluklarında hipnozun kullanımını açıklar ve uygulama çalışması yapar.	1		1
8. Tırnak yeme	1. Tırnak yeme, saç, kıl kopartma, kaşınma gibi sorunlarda hipnozun kullanımını anlatır.	1		1
9. OCD (obsesif kompulsif bozukluklar), kekeleme ve tikler	2. OCD, konuşma bozukluklarında ve tiklerde hipnozun kullanımını öğrenir. 3. Konuşma bozukluklarında hipnoz kullanımının önemini tartışır.	1		1

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
MODÜL-8 Ağrıyla Baş Etmede ve Cerrahide Hipnoz(**)		12	8	20
1. Ağrının nörofizyolojisi	1. Ağrının nörofizyolojisini açıklar.	2		2
2. Hipnozun ağrıyla baş etmede kullanımı	1. Hipnozun ağrının iyileştirilmesinde kullanım alanlarını tanımlar. 2. Analjezi amacı ile hipnoz uygulamalarını, akut ve kronik ağrıda hipnoz kullanımını açıklar. 3. Anestezi amacı ile hipnoz uygulanması ve cerrahi müdahalelerde hipnoz kullanım alanlarını sıralar. 4. Sedasyon amacı ile hipnoz uygulanmasını ve cerrahi müdahalelerde hipnoz kullanım alanlarını tanımlar.	2		2
3. Ağrı kontrolünde hipnotik stratejiler	1. Ağrı ile başvuran vakalarda yaklaşımı açıklar. 2. Onkolojik vakalarda ağrı ve hipnoz kullanımının önemini belirtir. 3. Cerrahide hipnoz ve hipnoanestezi, hipnoanaljezi amacı ile hipnoz kullanımında hipnotik stratejileri tanımlar. 4. Preoperatif dönemde vakanın ameliyata hazırlanması ve sedasyonu amacıyla hipnoz kullanımını tanımlar. 5. Operasyon sırasında hipnoanestezi, hipnoanaljezi ve sedasyon amacıyla hipnoz kullanımının önemini belirtir. 6. Postoperatif dönemde hipnoz kullanımının kurallarını tartışır.	4		4
4. Fantom ağrıları ortez ve protezlere uyumda hipnoz kullanım	1. Fantom ağrıları ve ortez ve protezlere uyumda hipnoz kullanım tekniklerini tanımlar.	1		1
5. Kültürel farklılıklara göre ağrının algılanışı	1. Farklı kültürlerde ağrı algısı ve bunun hipnozla pozitif efekt olarak kullanımını tartışır.	1		1
6. Değişik hipnoz yöntemlerinin ağrı kontrolünde kullanılması - Bilinçli hipnoz tekniği - Dolaylı telkin metotları - Metaforların kullanımı	1. Değişik hipnoz yöntemlerinin ağrı kontrolünde kullanılmasını tanımlayarak uygulama çalışmasına katılır. 2. Bilinçli hipnoz tekniğinin ağrı ile baş etmede kullanımını tanımlar. 3. İndirekt hipnoz tekniklerinin ağrı ile baş etmede kullanımını açıklar. 4. Metaforların hipnoz sırasında ağrı ile baş etmede kullanımı tartışır.	2	8	10

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
- Zaman çarpıtmasının kullanımı - İdiomotor sorgulama - Hipnoza direnç kontrolü stratejileri	5. Time distortion tekniğinin ağrı ile baş etmede kullanımını açıklar. 6. İdiomotor cevaplar ve ağrı ile baş etmede bir otohipnoz metodu olarak kullanımının kurallarını tanımlar. 7. Ağrı ile baş etmede hipnoz uygulanması sırasında karşılaşılan direnç ve uygulanacak stratejileri sıralar.			
MODÜL-9 Jinekoloji ve Obstetride Hipnoz(*)		13	7	20
1. Anneliğe hazırlık sürecinde hipnoz	1. Gebelik anksiyetesiyle baş etmede hipnozun önemini açıklar. 2. Gebelik kusmaları (hiperemesis gravidarum) ile baş etmede hipnozu tartışır. 3. Gebelik süresince oluşan fiziksel ve ruhsal sorunlar ile baş etmede hipnozu tanımlar 4. Gebelik süresince kilo alımı ve beslenmenin düzenlenmesinde hipnoz kullanımını tanımlar.	3	2	5
2.Hipnozun ağrısız doğumda kullanımı	1. Ağrısız doğumda hipnoz ve hipnoanestezi, hipnoanaljezi amacı ile hipnozun kullanımında hipnotik stratejileri sıralar. 2. Doğum öncesi dönemde vakanın doğuma hazırlanması ve sedasyonu amacıyla hipnoz kullanımını açıklar. 3. Normal doğum veya cerrahi doğum sırasında hipnoanestezi, hipnoanaljezi ve sedasyon amacıyla hipnoz kullanımını tanımlar. 4. Doğum sonrası dönemde hipnoz kullanımının önemini belirtir.	3	2	5
3.Hipnozun doğum sonrası ve lohusalık döneminde karşılaşılan sorunlarla baş etmede kullanımı	1. Annelik olgusunun kabulünde hipnoz kullanımını tanımlar. 2. Laktasyon sürecinde hipnoz kullanımını açıklar. 3. Postpartum dönemde sağlıklı kilo vermede hipnoz kullanımını açıklar 4. Postpartum dönemin rahat atlatılmasında kullanılan hipnoz yöntemlerini açıklar.	2	1	3
4.Mens döngüsü ve ağrısının kontrolünde hipnoz kullanımı	1. Menstrel siklusun düzenlenmesinde hipnoz kullanımını tanımlar.	1		1
5.Onkoloji ve hipnoz	1. Kadın hayatında karşılaşılan onkolojik vakalarda (meme, yumurtalık, rahim) ruhsal ve fiziksel uyumun sağlanmasında hipnoz kullanımını açıklar.	2	1	3
6. Fertilite ve hipnoz	1. Invitro fertilizasyon sürecinde hipnoz kullanımını tanımlar. 2. Anneliğin kabulü ve gebeliğe hazırlıkta, yumurta toplanması ve implantasyon sürecinde hipnoz kullanımının önemini belirtir. 3. Stres ve depresyonla baş etmede hipnozun önemini tartışır.	2	1	3

Tablo 1 - devam

KONU	ÖĞRENİM HEDEFLERİ Bu programı başarı ile tamamlayan katılımcı:	Teorik	Uygulama	Toplam
MODÜL-10 Dişhekimliğinde Hipnoz(**)		11	9	20
1. Anksiyete, korku ve fobik durumların yönetimi ve hipnoz	1. Dişhekimliğine ilişkin anksiyete, korku ve fobik durumlarla baş etmede hipnoz kullanımını tanımlar.	3	2	5
2. Dişhekimliğinde analjezi ve anestezi amaçlı hipnozun kullanımı	1. Dişhekimliğinde diş çekimi, operasyonlar, dolgu, kanal tedavisi vb. sırasında hipnoanestezi, hipnoanaljezi ve sedasyon amacı ile hipnozun kullanımını açıklar.	2	2	4
	2. Baş-boyun bölgesinde görülen ağrılarda ve trigeminal nevraljide hipnozun kullanımını tartışır.	1		1
3. Hemoraji ve salivasyon kontrolünde hipnozun kullanımı	1. Hemoraji, salivasyon ve öğürme kontrolünde hipnozun kullanımını açıklar.	1	1	2
4. Dişhekimliğinde sorunlu alışkanlıkların yönetiminde hipnozun kullanımı	1. Dişhekimliğinde diş gıcırdatma (bruksizm) gibi sorunlu alışkanlıkların yönetiminde hipnozun kullanımını sıralar. 2. Parmak emme sorunlu çocuklarda kullanılan ortez ve protezlere uyumu sağlamak için hipnoz kullanımının önemini tartışır. 3. Sigara içme ve hatalı beslenme alışkanlıklarında oluşan çene ve diş problemleriyle baş etmede hipnoz kullanımının önemini tartışır.	3	3	6
5. Dişhekimliğinde kullanılan protez ve ortezlere adaptasyonda hipnoz kullanımı	1. Dişhekimliğinde kullanılan protez, ortez ve ortodontik aparatlara adaptasyon amacıyla hipnoz kullanımını tanımlar.	1	1	2

* Diş hekimlerinin 7. ve 9. modüllere katılma zorunluluğu yoktur.

** Klinik psikologları ile psikolojinin tıbbi uygulamaları yetki belgesine sahip psikologların 8. ve 10. modüllere katılma zorunluluğu yoktur.

7.2. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri

Eğitimde kullanılacak materyaller ve malzemeler aşağıda belirtilmiştir:

1. Eğitimin içeriğinde yer alan konuları içeren yazılı eğitim materyaller (Kitaplar, slaytlar, eğitim rehberleri, bilimsel dergiler vb.),
2. Görsel/işitsel eğitim materyalleri (kompakt diskler, video filmler, resimler vb.),
3. Eğitim için konuya özel geliştirilip elektronik ortama aktarılmış ders içerikleri, tartışmalar (forum ve sanal sınıf oturumları), sunumlar, örnek olaylar, videolar, ses kayıtları vb.
4. Eğitim yapılacak yerde bulunan her türlü cihaz ve malzemeler, eğitim materyali olarak değerlendirilecektir.

7.3. Eğitimin Süresi

Hipnoz sertifikalı eğitim programının toplam süresi aşağıda Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo-2: Hipnoz Sertifikalı Eğitim Programının Eğitim Süreleri

Tıbbi Hipnoz Eğitimi	TOPLAM SÜRE		
	Teorik	Pratik	Toplam
Tabipler	120	80	200
Diş Tabipleri	96	64	160
Klinik Psikologlar	99	61	160

7.4. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav usulü, başarı ölçütü, ek sınav hakkı vb.)

Eğitimin değerlendirilmesi aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılacaktır.

1. Devam zorunluluğunu yerine getirmeyen katılımcılar sınava alınmaz.
2. Eğitim programı sonunda teorik sınav ve uygulama sınavı yapılır.
3. Katılımcıların hem teorik sınavdan hem de uygulama sınavından ayrı ayrı başarılı olması gerekir.
4. Sınav soruları program sorumlusunun başkanlığında en az üç eğitimciden oluşan sınav komisyonu tarafından eğitimin içeriğinde yer alan konuların tamamını kapsayacak şekilde hazırlanır.
5. Teorik sınav soruları çoktan seçmeli olarak hazırlanır.
6. Teorik sınavdan 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üstü puan alan katılımcı başarılı sayılır.
7. Teorik sınavda başarısız olan adaylara en fazla 2 (iki) kez daha teorik sınava girme hakkı tanınır. Başarısız olanların hipnoz uygulaması sertifikalı eğitim programına tekrar başvurması gerekir.
8. Teorik sınavda başarılı olamayan katılımcılar uygulama sınavına alınmaz.
9. Uygulama sınavı, başından sonuna kadar takip edilmiş bir vakanın video/CD'ye kaydedilerek sunumunun yapılması suretiyle gerçekleştirilir.
10. Uygulama sınavında; uygulayıcının vakayı değerlendirmesi, vakaya yaklaşımı, indüksiyon prensiplerini ve tekniklerini uygulaması, hipnotik stratejileri oluşturup uygulaması, hipnoz halinin sona erdirilip uygulamanın tamamlanması değerlendirilir.
11. Uygulama sınavından başarısız olan katılımcılara en fazla 2 (iki) kez daha sınava girme hakkı tanınır. Başarısız olanların hipnoz uygulaması sertifikalı eğitim programına tekrar başvurması gerekir.
12. Hipnoz uygulaması sertifikalı eğitim programı sonunda sertifikalandırma için yapılan teorik sınav ve uygulama sınavı notlarına itiraz eden katılımcıların itirazları sertifikalı eğitim uygulayıcıları tarafından en geç 5 (beş) iş günü içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.
13. Sertifikalandırma için katılımcının başarı puanı teorik sınav ile uygulama sınavının ortalaması alınarak belirlenir.
14. Teorik sınav ve uygulama sınavında başarılı olan katılımcı sertifika almaya hak kazanır.
15. Sertifika, Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilir.

8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ

Hipnoz sertifikalı eğitim programının program sorumlusu tabip, diş tabipleri veya ilgili alanda öğretim üyeleridir.

9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ

Aşağıdaki niteliklerden en az birine sahip olanlar eğitici olarak görevlendirilir:

1. Hipnoz uygulama sertifikasına sahip ve en az 3 (üç) yıl ilgili uygulama alanında aktif çalışmış tabipler veya diş tabipleri,
2. Hipnoz uygulama sertifikasına sahip uzman tabipler-uzman diş tabipleri
3. Hipnoz uygulama sertifikasına sahip ve hipnoz ile ilgili en az iki tane ulusal/uluslararası
4. bilimsel yayını bulunan tabipler ve diş tabipleri,

5. Hipnoz uygulaması dışındaki diğer konular için, alanlarında uzmanlar veya eğitim üyeleri,
6. Yabancı uyruklu olup, uluslararası platformda hipnoz uygulaması eğitimi aldığını ve ilgili alanda aktif olarak çalıştığını belgeleyen ve ilgili birimce kurulan komisyon tarafından yeterliliği uygun görülen kişiler.

NOT: Uygulama merkezleri, eğitici isim ve niteliklerini Sağlık Bakanlığı'na bildirmekle yükümlüdür.

10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ

Hipnoz uygulama sertifikalı eğitim programını “uygulama merkezi” bulunan kurum/kuruluşlar düzenleyebilir.

Uzaktan Eğitim İçin;

1. Uluslar arası öğrenme içerik standardına (Scorm, AICC vb.) uyumlu öğrenme yönetim sistemi bulunması,
 2. Öğrenme yönetim sistemi (ÖYS) yönetim paneli olması,
 3. Öğrenci kapasitesine uygun sunucu ve altyapı mimarisi olması,
 4. Eş zamanlı eğitimlerin sunulması için video konferans yazılımı ve alt yapılarının sisteme entegre edilmesi
- gerekir.

Teorik ve Uygulama Eğitimi için Eğitim yapılacak yerin;

1. Öğrenci kapasitesine uygun sunucu ve altyapı mimarisi olması,
 2. Katılımcı sayısına göre uygun ve yeterli masa-sandalyenin bulunması,
 3. Bakanlıkça açılmasına izin verilmiş geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulama merkezi olması,
 4. Eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli bilgisayar, uygulama maketleri, yazı tahtası, eğitim hedeflerinin, konu ve içeriklerinin/sunumların katılımcılara verilmesini sağlayabilecek baskı/yazıcı, fotokopi, kağıt destek sistemleri vb. olması
- gereklidir.

11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Sertifikanın geçerlilik süresi 7 yıldır.

12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ

Sertifikanın yenilenme ölçütleri aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılır.

1. Sertifikaların geçerlilik süresi sonunda sertifika sahiplerinden;
 - a. Sertifikayı aldıktan sonra sertifika geçerlilik süresi içerisinde en az 4 (dört) kez hipnoz uygulama ile ilgili ulusal/uluslararası eğitimlere veya bilimsel toplantılara katıldığını belgeleyenler veya 2 (iki) adet ulusal/uluslararası hakemli dergide hipnoz uygulama konusunda yayın yapmış olanların ya da aktif olarak bu alanda 2 (iki) yıl süre ile çalıştığını belgelemiş olanların sertifikaları yenilenir. Sertifika sahipleri bu kriterlerle ilgili belgelendirmelerini sertifika yenileme başvurusu sırasında sertifikayı aldıkları sertifikalı eğitim uygulayıcılarına sunacaklardır.
 - b. Birinci maddenin a bendindeki şartlardan birini sağlamayan sertifika sahiplerinin ise sertifika yenileme sınavına katılması gerekir.
2. Yenileme sınavı bakanlık ilgili biriminin koordinasyonunda hipnoz uygulama sertifikalı eğitim programı uygulayıcıları tarafından hipnoz uygulama sertifikalı eğitim programının

içerisinde yer alan konular ve alandaki güncel gelişmeler doğrultusunda çoktan seçmeli olarak hazırlanan sorulardan oluşan teorik sınav şeklinde yapılır.

3. Yenileme sınavından 70 (yetmiş) ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır ve sertifika süreleri 5 (beş) yıl daha uzatılır.
4. Sertifika yenileme sınav süreci tamamlanıncaya kadar sertifika sahiplerinin sertifikaları geçerlidir.
5. Hukuken kabul edilebilir mazeret halleri dışında sertifika yenileme sınavına peş peşe iki kez katılmayanların sertifikaları geçersiz sayılır. Hukuken kabul edilebilir mazeretinin sona ermesini takiben en kısa sürede sınava alınır.
6. Sertifikalı eğitim programı uygulama yetkisi verilen yerin herhangi bir sebeple eğitim faaliyetlerinin durması ve sertifikalı eğitim uygulama yetki belgelerinin iptal edilmesi ya da kapatma ve devir durumlarında sertifika yenileme sınavları bakanlığın ilgili birimince yapılır.
7. Sertifika yenileme sınavında başarısız olan sertifika sahiplerinin yenileme sınavı notlarına itirazları sertifika yenileme sınav komisyonu tarafından en geç 5 (beş) iş günü içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI

Sağlık Bakanlığı sertifikalı eğitim yönetmeliği hükümleri doğrultusunda Bakanlıkça hazırlanan denklik başvuru formu kullanılarak denklik talebinde bulunulur.

Bu formda belirtilen tüm belgelerin sunulması zorunludur.

Bu formda belirlenen her bir başlığın altı ayrıntıları ile birlikte doldurulacak, eğitimin verildiği kurum/kuruluşça onaylanmış ve aşağıda belirtilen belgelerin noter onaylı sureti, eğitim yurt dışında alınmış ise ayrıca belgelerin yeminli mütercim tarafından Türkçeye çevirisi formun ekinde dosya halinde sunulacaktır.

Başvuru Formu Ekinde Yer Alacak Belgeler:

1. Sertifikanın noter tasdikli sureti.
2. Tıp fakültesi/Dişhekimliği fakültesi diplomasının noter tasdikli sureti.
3. Klinik psikolog ve psikolojinin tıbbi uygulamaları yetki belgesine sahip Psikologların diplomalarının noter tasdikli sureti.
4. Varsa lisansüstü eğitimi bitirme belgesinin noter tasdikli sureti.
5. T.C. nüfus cüzdanı fotokopisi/ yabancı uyruklu kimlik kartının onaylı sureti ve 2 adet fotoğraf.
6. Başvuru formunun 4'üncü maddesinde yer alan eğitim müfredatı ile ilgili tüm bilgi ve belgeler (Eğitimin alındığı dilde düzenlenen belgenin aslı ve Türkçe tercümesi ile)
7. Eğitim Müfredatı ile birlikte tabipler için en az 200 ders saati, dış tabibi ile klinik psikolog ve psikolojinin tıbbi uygulamaları yetki belgesine sahip psikologlar için de en az 160 ders saati eğitim aldığını gösterir belge.
8. Başvuru Formunun 3'üncü maddesinde yer alan ve eğitimin alındığı kurum/kuruluş/özel hukuk tüzel kişisi/gerçek kişinin eğitim alınan ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o ülkedeki Türkiye misyon şefliğinden eğitim veren kurumun yetkili olduğunun belgelenmesi istenecektir. Üniversite hastaneleri ve resmi enstitülerden bu belge istenmeyecektir.
9. Eğitim gördüğü ülkede en az eğitim süresince ile ikamet edildiğinin pasaportla veya diğer resmi belgelerle belgelenmesi ve resmi görevlilerin o süre içerisinde izinli olduğunu gösterir belge istenecektir.

Denklik işlemlerinin Nasıl Yapılacağı

1. Sertifika denkliği için müracaat edenlerin başvuru dosyaları ilgili birimce oluşturacak bir komisyon tarafından hipnoz sertifikalı eğitim programı standartları doğrultusunda incelenir.
2. Dosyaları uygun ve yeterli bulunan başvuru sahipleri teorik ve uygulamalı sınava alınır.

3. Teorik sınavdan 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üstü puan alan adaylar başarılı sayılır. Teorik sınavda başarısız olan adaylara en fazla 2 (iki) kez daha teorik sınava girme hakkı tanınır, busınavlarda da başarısız olan adayları hipnoz uygulama sertifikalı eğitim programına başvurması gerekir.
4. Teorik sınavdan geçemeyen katılımcılar uygulama sınavına alınmaz.
5. Uygulama sınavında 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üstü puan alan adaylar başarılı sayılır. Uygulama sınavından başarısız olan adaylara 2 (iki) kez daha uygulama sınavına girme hakkı tanınır, bu sınavlarda da başarısız olan adayların hipnoz uygulama sertifikalı eğitim programına başvurması gerekir.
6. Teorik ve uygulama sınavında başarılı olan adaylara sertifika denklik belgesi düzenlenir.
7. Sertifika denklik belgesi, Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilir.

14. GEÇİCİ MADDE

Tabip veya dış tabibi olup bu standart yayımlanmadan önce:

1. Konu ile ilgili 2 (iki) adet ulusal/uluslararası bilimsel yayını kabul olmuş ve/veya yayımlanmış olma,
2. Konu ile ilgili lisansüstü tez çalışması yapmış olma,
3. Dünya ve Avrupa Hipnoz Birlikleri tarafından akredite edilmiş olan eğitim kurumlarından diploma/sertifika almış olma

Şartlarından birini taşıyanlar bu standardın yayımı tarihinden itibaren 6 (altı) ay içerisinde Bakanlığa başvurmaları halinde, Bakanlık ilgili birimince kurulacak olan komisyon tarafından değerlendirilerek durumu uygun bulunanlara bir defaya mahsus olmak üzere sınav yapılmaksızın Hipnoz Uygulama Sertifika denkliği verilir.

EK-1: SERTİFİKALI EĞİTİM DENKLİK BAŞVURU FORMU

1. EĞİTİMİN ADI (Eğitimin alındığı, belgenin düzenlendiği dil ve Türkçe ile)

2. EĞİTİMİN ALINDIĞI ÜLKE

3. EĞİTİMİN ALINDIĞI KURUM/KURULUŞ/ÖZEL HUKUK TÜZEL KİŞİSİ/GERÇEK KİŞİSİ

4. EĞİTİM MÜFREDATI

5. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ

BAŞVURUDA BULUNANIN

Adı, Soyadı, Unvanı		
İş Adresi		
Ev Adresi		
İletişim Bilgileri	Sabit Telefon No: 0.....	Mobil Telefon No: 0.....
	Fax No: 0.....	E-mail adresi@.....
Tarih ve İmza		

AÇIKLAMALAR

Bu formda belirlenen her bir başlığın altı ayrıntıları ile birlikte doldurulacak, eğitimin verildiği kurum/kuruluşça onaylanmış ve aşağıda belirtilen belgelerin aslı, eğitim yurt dışında alınmış ise ayrıca belgelerin yeminli mütercim tarafından Türkçeye çevirisi formunun ekinde dosya halinde sunulacaktır.

Denklik başvurusunda bulunacaklardan istenecek belgeler:

1. Sertifikanın noter tasdikli sureti.
2. Tıp Fakültesi/Dişhekimliği Fakültesi diplomasının noter tasdikli sureti.
3. Varsa lisansüstü eğitimi bitirme belgesinin noter tasdikli sureti.
4. T.C. nüfus cüzdanı fotokopisi, yabancı uyruklu kimlik kartı ve 2 adet fotoğraf.
5. Başvuru Formunun 4 üncü maddesinde yer alan eğitim müfredatı ile ilgili tüm bilgi ve belgeler. (Eğitimin alındığı ya da belgenin düzenlendiği dilde belgenin aslı ve Türkçe tercümesi olacak.)
6. Eğitim müfredatı ile birlikte tabipler için en az 280 / dış tabipleri için en az 200 ders saati eğitim aldığını gösterir belge.
7. Başvuru formunun 3 üncü maddesinde yer alan ve eğitimin alındığı kurum / kuruluş / özel hukuk tüzel kişisi / gerçek kişinin eğitim alınan ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o ülkedeki Türkiye misyon şefliğinden eğitim veren kurumun yetkili olduğunun belgelenmesi istenecektir.
8. Eğitim gördüğü ülkede en az eğitim süresi boyunca ikamet edildiğinin pasaportla veya diğer resmi belgelerle belgelenmesi ve resmi görevlilerin o süre içerisinde izinli olduğunu gösterir belge istenecektir.